[2025] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 452 : 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 168

ਅਯੂਬ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

(2025 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 461)

07 ਫਰਵਰੀ 2025

[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਸੀਜੇਆਈ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ

ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ,* ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਠਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 306, ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ਧਾਰਾ 306 - ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ - ਜਦੋਂ ਨਹੀਂ - 'ਟੀ' ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ 'ਟੀ' ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਟੀ' ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਜ਼ੈੱਡ' ਨੂੰ ਡੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਠੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ - ਆਰ -2 ('ਟੀ' ਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ) ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 'ਟੀ' ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਟੀ' ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਨਹੀਂ - ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਆਰ -2 ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਆਰ -2 ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਇਕ-ਪੱਖੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸੁਭਾਅ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਾ ਰਹੇ - ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ 'ਜ਼ੈੱਡ' ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ 'ਟੀ' ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਆਰ -2 ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਤੱਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਰਿਲਾਇੰਸ

---

* ਲੇਖਕ

ਅਯੂਬ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਇਕਪਾਸੜ, ਅੰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। [ਪਾਰਸ 15, 16, 21, 22, 24]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ਐਸ.ਐਸ.306, 107 - ਐਸ.306 ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸਵਾਮੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸਵਾਮੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਾਸ ਬਨਾਮ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1995) 3 ਐਸਸੀਸੀ 438;** *ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ,* **[2010] 10 ਐਸਸੀਆਰ 351 : (2010) 8 ਐਸਸੀਸੀ 628;** *ਅਮਲੇਂਦੂ ਪਾਲ ਉਰਫ ਝੰਟੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ* **[2009] 15 ਐਸਸੀਆਰ 836 : (2010) 1 ਐਸਸੀਸੀ 707***; ਐਮ. ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ* **(2011) 3 ਐਸਸੀਸੀ 626;** *ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੀ. ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ* **[2001] ਸਤੰਬਰ 4 ਐਸਸੀਆਰ 247 : (2001) 9 ਐਸਸੀਸੀ 618;** *ਮਹਿੰਦਰ ਅਵਾਸੇ ਬਨਾਮ ਮਹੇਂਦਰ ਅਵਾਸੇ ਵਿ. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ,* **2025 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 76 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 306; ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ; ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ; ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ; ਇਰਾਦਾ; ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਭੜਕਾਉਣਾ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣਾ; ਸ਼ੱਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ; ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ; ਅਪਮਾਨ; ਅਪਮਾਨਿਤ; ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ; ਕਥਿਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ; ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ; 'ਜਾਓ ਅਤੇ ਮਰ ਜਾਓ'; ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਇਕਪਾਸੜ, ਅੰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਾਂਚ; ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ; ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ।

ਕੇਸ ਉੱਠਦਾ ਹੈ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2025 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 461

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 27.07.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2023 ਦੇ ਏ 482 ਨੰਬਰ 45969 ਵਿੱਚ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭੁਵਨ ਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਜੂ ਸਵਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਰਨ ਧਵਨ, ਰਮਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਗੋਇਲ, ਧਵਲ ਉਨੀਆਲ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਾਏ, ਦਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਅਮਿਤ ਸਾਂਗਵਾਨ, ਆਸ਼ੂ ਭਿੰਡਵਾਰ, ਸਨੇਹਾ ਚਾਂਦਨਾ, ਵਰੁਣ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਜੇ.

1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ 2023 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਨੰਬਰ 25969 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 27.07.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 306 (ਸੰਖੇਪ 'ਆਈਪੀਸੀ' ਲਈ) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
2. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੇਟੇ, ਜ਼ਿਆਉਲ ਰਹਿਮਾਨ (ਹੁਣ ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਚਚੇਰੀ ਭੈਣ ਤਨੁ (ਹੁਣ ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ।
3. 02.11.2022 ਨੂੰ 19:15 ਵਜੇ, ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਯੂਬ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਕਿ ਭੂਰੂ @ ਜਨੇਸ਼ਵਰ (ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਤਨੁ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ), ਮਨੇਸ਼ਵਰ ਸੈਣੀ (ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਤਨੁ ਦਾ ਪਿਤਾ), ਪ੍ਰਿਯਾਂਸ਼ੂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਮ (ਤਨੁ ਦਾ ਭਰਾ) ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਜ਼ਿਆਉਲ ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਡੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਠੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਜ਼ਿਆਉਲ ਰਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਤਨੁ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਲੀਮ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਦੇਖੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਮੈਡੀਗ੍ਰਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਿਆਉਲ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਰਦਾਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਥਾਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਰਾਮਪੁਰ ਮਨੀਹਰਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 366 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ਿਆਉਲ ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ 14 ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਦਮਾ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਗਣਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਆਉਲ ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

4. 03.11.2022 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 17:07 ਵਜੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2-ਵਿਜੇ ਨੇ ਥਾਣਾ ਰਾਮਪੁਰ ਮਨੀਹਰਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 367 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਤਨੂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ।

5. ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 02.11.2022 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 08:00 ਵਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਚਾਚਾ ਜਨੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਘਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਚਚੇਰੀ ਭੈਣ ਤਨੂੰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਰਦੇ"। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਨੂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵੀ ਕਰਵਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

6. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਤੋਂ ਡਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਚਚੇਰੀ ਭੈਣ ਤਨੂੰ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ ਤੋਂ 11:00 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵੇਰੇ 08:00 ਵਜੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਰ-2 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਸ਼ੀਲ ਪੁੱਤਰ ਜਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਨਿਲ ਪੁੱਤਰ ਰਾਹਤੂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ।

7. ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਆਰ-2 ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2-ਵਿਜੇ ਸੈਣੀ ਦਾ ਬਿਆਨ 07.11.2022 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਸ਼ੀਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੇਸ਼ ਪੁੱਤਰ ਜਨੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 08.11.2022 ਅਤੇ 22.11.2022 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਿਆਨਾਂ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਅਨਿਲ ਨੂੰ ਆਰ -2 ਵਿਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੇਸ਼ ਨੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਵਾਰਡ ਬੁਆਏ ਵੱਲੋਂ 02.11.2022 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਪਹਿਰ 01:14 ਵਜੇ ਥਾਣਾ ਜੀ.ਡੀ.37 ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਤਨੂੰ ਦਾ ਪੰਚਾਇਤਨਾਮਾ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਆਰ -2 ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 02.11.2022 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 05:00 ਵਜੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਐਸਬੀਡੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਤਨੁ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ:

1. ਲੀਗਚਰ ਨਿਸ਼ਾਨ (24 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ) ਤਿੱਖਾ, ਗੈਰ-ਨਿਰੰਤਰ, ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਤਲੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ, ਸੱਜੇ ਕੰਨ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਕੋਣ ਤੋਂ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ _____ ਸੱਜੇ ਕੰਨ ਤੋਂ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ, ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਕੋਣ ਤੋਂ 4.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਕੰਨ ਤੋਂ 6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ।

   ਚਮੜੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਟਿਸ਼ੂ ਚਿੱਟੇ, ਸਖਤ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
2. ਗਰਦਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮਲਟੀਪਲ ਲੀਨੀਅਰ ਖਰਾਬੀ (11 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 5.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ)
3. ਗਰਦਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਰੇਖਿਕ ਖਰਾਬੀ।
4. ਖੱਬੇ ਗੁੱਟ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਰੇਖਿਕ ਖਰਾਬੀ।

   ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਟਕਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸਰਾ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਫਆਈਆਰ 03.11.2022 ਨੂੰ 17:07 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ 02.05.2023 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 306 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2023 ਦੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 2843 (2022 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 367, ਥਾਣਾ ਰਾਮਪੁਰ ਮਨੀਹਾਰਨ) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ 17.06.2023 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜੋ 11.07.2023 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 25969 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਅਤੇ 02.05.2023 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ 2023 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 2843 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ ੩੦੬ ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਅਯੂਬ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3-ਹਾਰੂਨ ਨੇ 05.12.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਅਯੂਬ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ।

12. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਨੂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚਾਲੇ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਨੂ ਇੱਕ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲੜਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪਮਾਨਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

13. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਭੁਵਨ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਰ-2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਦਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

14. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ. ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ, ਨੇ 02.11.2022 ਨੂੰ 19:15 ਵਜੇ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਸ਼ ਮੁਰਦਾਘਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ 03.11.2022 ਨੂੰ 17:07 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਨੂ ਨੇ 02.11.2022 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ ਤੋਂ 11:00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਤਨੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਵਾਰਡ ਬੁਆਏ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਜੀ.ਡੀ. ਐਂਟਰੀ 02.11.2022 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 01:14 ਵਜੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਦਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਨੂ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਵੀ 02.11.2022 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 05:00 ਵਜੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਫਆਈਆਰ 03.11.2022 ਨੂੰ 17:07 ਵਜੇ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

15. ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਜੇ, ਸੁਨੇਸ਼ ਪੁੱਤਰ ਜਨੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਮਿਲੀ।

16. ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਰ -2 ਦਾ ਇਕਪਾਸੜ ਸੰਸਕਰਣ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਿਆਨਕ ਕੁਝ ਸੀ? ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਸੀ, ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸੀ? ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਨੂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ।

ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਜ਼ਿਆਉਲ ਰਹਿਮਾਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ? ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕੋਈ ਉਕਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਤਨੁ ਨੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਭੈੜੇ ਮੋੜ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ? ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ, ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਜਾਂਚ ਹੀ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਏਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਆਰ-2) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਇਕ-ਪੱਖੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ।

17. ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 02.05.2023 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ 17.06.2023 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਗੁਪਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 306 ਆਈਪੀਸੀ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ।

18. ***ਸਵਾਮੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਾਸ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1995 ਸੁਪ (3) ਐਸਸੀਸੀ 438*** ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ 'ਜਾਓ ਅਤੇ ਮਰ ਜਾਓ' ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:-

> "…. ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਕਸਰ ਝਗੜੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਲ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ…

19. ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲਾਈਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ***(ਦੇਖੋ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 8 ਐਸਸੀਸੀ 628)*** ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਥਿਤ ਤਸ਼ੱਦਦ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਾ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਅਯੂਬ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ।

ਜਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਅਸਿੱਧੇ ਕੰਮ ***[ਦੇਖੋ ਅਮਲੇਂਦੂ ਪਾਲ ਉਰਫ ਝੰਟੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (2010) 1 ਐਸਸੀਸੀ 707 ਅਤੇ ਐਮ ਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (2011) 3 ਐਸਸੀਸੀ 626 ਅਤੇ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ (2001) 9 ਐਸਸੀਸੀ 618]***

20. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ***ਮਹਿੰਦਰ ਅਵਾਸੇ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 2025 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 76 ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ।***

21. ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 306 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਤਨੁ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਾ ਰਹੇ। ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਨੁ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਜ਼ਿਆਉਲ ਰਹਿਮਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਤੱਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 07.11.2022, 08.11.2022 ਅਤੇ 22.11.2022 ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕਪਾਸੜ, ਅੰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਾਂਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

22. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ, ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਤਨੁ ਪੁੱਤਰ ਜਨੇਸ਼ਵਰ ਵਾਸੀ ਰਾਮਪੁਰ ਮਨੀਹਰਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੀ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੂੰ 2022 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 367 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

23. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ,

ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 2023 ਦੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 2843 (2022 ਥਾਣਾ ਰਾਮਪੁਰ ਮਨੀਹਰਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 367 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 15.04.2025 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮੁੱਖ ਸਿਰਲੇਖ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016